

Deviata kapitola – Dobytie a sudcovia: 1. časť

Hlavné: Jozue 1–4, 6–8, 23–24

Voliteľné: celá kniha Jozue

Doplnkové: 2 Korint'anom 10, 3-4. Efezanom 6, 11-18. 1. Timotejovi 6,11-12. Hebrejom 11,31. Jakubov list – 2, 24-26. 1. Petrov list – 2,11.

A. Kontext príbehu

Obdobie s názvom Putovanie na púšti sa začalo sľubne. Izraeliti strávili s Bohom rok na úpätí hory Sinaj, kde ich pripravoval na to, aby sa stali jeho ľuďom. Boh im veľakrát ukázal, kto je: On je YHWH – Ja som; mocnejší ako všetci ostatní bohovia; bojuje ich boje; zázračne a verne sa stará o ich potreby. Každý Izraelita denne čelil otázke: (rovnako ako Adama a Eva v raji): Dôveruješ Bohu? A napriek všetkým Božím prisľúbeniam a zázrakom v ich prospech – nasýtil ich, keď boli hladní a unavení, zvíťazil nad veľkým počtom ich nepriateľov – Izraeliti nemali vieru a dôveru. Výsledkom bolo štyridsaťročné putovanie púšťou, kým nevymrela pochybujúca generácia. Ich deti sa učili byť odkázané na Boha a dôverovať mu.

Zapamätajte si toto obdobie podľa farby horúceho púštného piesku, ktorým Izrael putoval štyridsať rokov. Stojí v ostrom kontraste s červenou farbou vyslobodenia z Egypta a Exodu (obdobie pred Putovaním po púšti) a sviežou zelenou farbou kopcov Kanaánu- znázorňujúcou obdobie Dobytie a sudcovia.

Skôr než opustíme obdobie Putovanie po púšti, naučme sa naspamäť Mojžišove slová k ľudu na moabských pláňach krátko pred jeho smrťou:

Počuj, Izrael: Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou. A tieto slová, ktoré ti ja dnes prikazujem, nech sú v tvojom srdci, poučaj o nich svojich synov dbaj veľmi na to, aby si nezabudol na Pána, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. ... Nebudeš chodiť za cudzími bohmi z božstiev iných národov, ktoré sú vôkol vás, a rob, čo je čnostné a dobré v Pánových očiach, aby sa ti dobre vodilo a aby si vošiel a vlastnil krásnu krajinu, o ktorej Pán prisahal tvojim otcom. (pozri Dt 6:4–7, 12, 14, 18).

Budú si tieto slová Izraeliti pamätať? Budú pokračovať v pokúšaní Boha alebo mu budú dôverovať? A budú o nich poučať svoje deti? Dozvieme sa to, keď budeme sledovať ako sa Izrael presúva a usadzuje v zaslúbenej zemi. Sme v období Dobytie a sudcovia.

B. Prečítajte si príbeh

Prvá časť obdobia Dobytie a sudcovia, v ktorom Jozue víťazne vedie deti Izraelitov do zaslúbenej zeme, je popísaná v knihe Jozue. Prečítajte si Jozue 1–4, 6–8, 23–24. Tieto pasáže hovoria o tom, ako Izrael prekročil Jordán a porazil Jericho, o Achanovom hriechu a dobytí Aja a o Jozueho poslednom príhovore k národu. Sledujte pohyb v strednej časti diagramu časovej osi Biblie. Identifikujte hlavné postavy a všimnite si tok kľúčových udalostí a miesto, kde sa odohrávajú. Nejaké otázky? Zapište si ich.

Pod'me hlbšie (voliteľné): Ak chcete získať ucelený obraz tohto obdobia, prečítajte si celú knihu Jozue.

Ako vždy, pred čítaním sa pomodlite.

C. Podrobnejšie štúdium

Odpovede na tieto otázky vás vtiahnu do srdca príbehu. Ak niečomu nerozumiete, zapíšte si to do diskusie.

PRÍPRAVA A VSTUP (JOZUE 1–5)

1. Keď sa Izraeliti pripravujú na prechod cez Jordán do zaslúbenej zeme, Jozue preberá vedenie Božieho ľudu. Čo bude podľa knihy Jozue 1:1–9 kľúčom k jeho a ich úspechu?
2. V 2. kapitole knihy Jozue Boh používa kanaánsku prostitútku Rachab, aby pomohla Izraelu v jeho poslaní.
 - a. Prečo Rachab túži pomôcť Izraelu?
 - b. Ako sa spomína Rachab v Liste Hebrejom 11:31 a v Jakubovom liste 2:24–26?
3. Aký význam má dvanásť kameňov, ktoré Boh prikázal Izraelu postaviť vo svojom tábore na druhom brehu rieky Jordán? (Pozri Jozue 4)

DOBYTIE (JOZUE 6–12)

4. Prečítajte si 6. kapitolu knihy Jozue. Opíšte plán pochodu a útoku na dobytie Jericha. Aký druh boja to je? Aké duchovné poslanstvo to malo odovzdať Izraelu?

5. a. Prečítajte si Jozue 7–8. Čo sa stalo po dobytí Jericha a spôsobilo, že Boh stiahol svoju podporu, takže Izraeliti prehrali svoj prvý boj proti Haiu?

b. Ako Achanovo zlyhanie ilustruje to, o čom svätý Ján Pavol II. hovoril ako o „spoločenstve hriechu“, kde hriech jednej osoby, bez ohľadu na to, ako je súkromný, ovplyvňuje zvyšok Cirkvi?

Poznámka: Strategicky povedané, prvých niekoľko krokov Izraela pri dobytí Kanaánu je skvelých. Úplným porazením Jericha, Haiu a ďalších miest v centrálnej oblasti a zasiatím strachu do všetkých ostatných národov, Jozue efektívne vrazí klin medzi súperiace kráľovstvá skôr, ako sa môžu spojiť proti nemu. Izrael je teraz schopný prevziať samostatne kráľovstvá na severe a na juhu. Príbeh o ich dobytí sa hovorí v Jozue 10–12.

ROZDELENIE KRAJINY (JOZUE 13–22)

Jozue 13–21 rozpráva o rozdelení krajiny medzi kmene ako je to znázornené na mape nižšie. Uistite sa, že viete, kde je Jeruzalem (v približnom strede krajiny). Júdsko, ktoré nakoniec pohltí Simeona, je veľká oblasť na juh od Jeruzalema. Dva kmene Jozefa (Efraim a polovica Manassesa) dostávajú pôdu na sever od Jeruzalema a na západ od Jordánu a sú tam najvýznamnejšími kmeňmi. Na východ od Jordánu sú Ruben, Gád a druhá polovica Manassesa, čo im prisľúbil Mojžiš pred prechodom cez Jordán, keď dobyjú túto krajinu. Zvyšok zeme je rozdelený žrebom medzi ostatné kmene. Levitom je pridelených štyridsaťosem miest roztrúsených po celej krajine vrátane šiestich „miest útočiska“, ktoré majú poskytnúť azyl a spravodlivé súdenie ľuďom obvinených zo zabitia.

6. Prečítajte si Jozue 21:43–45. Ako je na tom teraz Izrael, ako sa naplňujú Božie prisľúbenia?

Rozdelenie krajiny medzi dvanásť kmeňov

OBNOVA ZMLUVY (JOZUE 23–24)

7. Jozueho prejav na rozlúčku je zaznamenaný na konci knihy. Prečítajte si Jozue 23–24.

a. Aké je Jozueho upozornenie pre vodcov? (Pozri Jozue 23.)

b. Aké je hlavné posolstvo jeho prejavu? (Pozri Jozue 24.)

8. Zamyslite sa: Dobytie a obsadenie zasľúbenej zeme Izraelom je predobrazom boja Cirkvi proti mocnostiam tohto sveta a jej snaha o nastolenie a šírenie Božieho kráľovstva na zemi. Apoštoli Pavol a Peter povzbudzujú prvých kresťanov v tomto boji. Prečítajte si nasledujúce pasáže z ich listov a všimnite si, čo hovoria o povahe boja a o zbraniach, ktoré nám Boh dáva, aby sme v boji obstáli. Nájdite spojitosť s knihou Jozue.

a. 2. Korint'anom 10:3-4:

b. 1. Petrov 2:11:

c. 1. Timotejovi 6:11-12:

d. Efezanom 6:11-18:

TAKŽE ... PREČO VŠETKO TOTO BOJOVANIE?

Mnohí ľudia čítajúci Bibliu po túto časť ju odložili, odradení tým, čo sa zdá byť prílišným krviprelieváním. Ako môže byť takto zobrazený Boh Bohom lásky a odpustenia? Na takéto otázky nie je jednoduchá odpoveď. Najlepším spôsobom, ako sa pohnúť vpred je cúvnuť, a preskúmať celú situáciu.

Boh, s ktorým sme sa stretli pri stvorení, je Boh, pre ktorého je dobro prvoradé. Boh, ktorý povolal Abrama (a zmenil mu meno na Abrahám), je Bohom zasľúbenia a hojného požehnania. Doterajší príbeh nám ukázal, ako žijú ľudia, ktorí odmietajú Božiu dobrotu a požehnanie: Kain zabíja svojho brata, plodí potomkov, ktorí si cenia pomstu (Genezis 4). Faraón utláča Hebrejov a zabíja ich deti. Boh ale vytiahol Izraelitov z egyptského pekla. Ak majú v Kanaáne prežiť, „oheň“ reprezentovaný tamojšou kultúrou musí byť uhasený. Boh umožňoval obyvateľom Kanaánu stovky rokov, aby sa kajali zo svojej skazenosti (pozri Genezis 15:16). Prechod cez Červené more a víťazstvá Izraelitov na ceste do Kanaánu posielali posledný súbor varovaní, ktorým ľudia porozumeli, ale nedbali na ne – okrem Rachab a Gabaončanov, ktorí počúvajú a sú spasení (pozri Jozue 2:8-13).

V období Dobytie a sudcovia ešte neexistuje uzdravujúci liek na problém hriechu, čo má viditeľné dôsledky. Boh nie je len milosrdný, ale je aj spravodlivý. Jeho pokyny pre Izrael počas dobývania sú stručné a špecificky zamerané na konkrétne situácie. (Niektorí sa sťažujú na množstvo príkazov a zákazov). Dnes (v kontexte Novej zmluvy) permanentne pracujeme na tom, aby sme vlastnili „zasľúbenú krajinu“ – nové nebo a novú zem. Ako zdôrazňuje svätý Pavol (pozri 2. Korint'anom 10 a Efezanom 6.), našimi nepriateľmi už nie sú národy, ale duchovné sily zla. Boj začína v našich srdciach a myšliach, kde musíme zničiť každú hriešnu myšlienku s takou nemilosrdnosťou, s akou sa Izraeliti museli vyrovnáť s obyvateľmi skazených miest. (Zabiť všetkých bez milosti).

D. Aplikácia

Tieto otázky vám pomôžu aplikovať jednu z kľúčových tém stretnutia pre váš život. Po meditácii o nich odpovedzte Bohu krátkou písomnou modlitbou. Ak chcete.

Zamyslite sa nad tým, proti čomu stojí ľud Izraela, keď sa vydáva dobyť Kanaán, a nad metódami a pokynmi, ktoré Boh dáva Jozuemu pri vedení ľudu pre túto úlohu. Proti akým pevnostiam a múrom stojíte, keď sa snažíte „vstúpiť do závdavku“ Božieho kráľovstva na zemi? Ako je pre vás ťažké vytlačiť nepriateľa? Existujú nejaké základné princípy, ktoré môžete z tejto kapitoly uplatniť vo svojom osobnom boji?

Drahý Pane ...